

České včelaře opět potrápily zvýšené zimní ztráty včelstev

Tisková zpráva – 16. května 2023

Na letošní zimu a jaro nebude mnoho včelařů vzpomínat příliš rádo. Mnozí z nich přišli o značnou část svých včelstev. Výjimkou nejsou ani ztráty totální. Situace napříč republikou se značně liší. V některých regionech jsou ztráty na úrovni kolem 10 %, což lze považovat za přirozené. V mnoha regionech však ztráty přesáhly úroveň 30 %, ojediněle nejsou regiony, kde se ztráty přiblížily k 50% hranici. Na Ústecku zimní ztráty včelstev měly dosáhnout 80% úrovně.

Data vycházejí ze statistiky Českého svazu včelařů, z. s. a měla by odpovídat stavu k počátku února, což je dosti zavádějící – včelstva hynula i v průběhu března. Z některých regionů se ozývají hlasy, že uvedená statistika neodpovídá realitě. Rovněž zarážející je vyjádření předsedkyně největšího včelařského spolku a sice, že za posledních třicet let si takovou míru úhynů nepamatuje. Od počátku milénia takových vln zvýšených zimních ztrát včelstev prošlo naší republikou několik. Například v zimě 2007/2008 zasáhly nebývalé úhyny včelstev jih Moravy. Také zimy v letech 2014/2015 či 2019/2020 patřily k těm s výrazně vyšší mírou ztrát včelstev. Například ve Velkých Karlovicích na Valašsku tehdy uhynulo 80 % všech včelstev a mnozí včelaři byli na jaře zcela bez včel. Meziroční srovnání úhynů včelstev poskytují výsledky průzkumu asociace COLOSS, která výsledky dotazníkového šetření mezi chovateli včel publikovala na www.uhynyvcelstev.cz.

Příčin a vlivů, které tyto nadměrné úhyny způsobují, může být více. Nejvýznamnějším z nich však lze považovat parazitického roztoče kleštíka včelího, který způsobuje onemocnění včelstev označované jako varroóza. Na vině je rovněž zastaralá metodika kontroly tohoto onemocnění, založená na zimním monitoringu zmíněného parazita, tedy v době, kdy jsou včelstva již většinou uhynulá. Tento nesmyslný a nic neříkající monitoring stojí každoročně přibližně 2 000 000 Kč a je hrazen z již tak napjatého státního rozpočtu.

Pracovní společnost nástavkových včelařů, z. s. dlouhodobě usiluje o změnu této metodiky. Těmto změnám však z ne zcela pochopitelných důvodů brání včelařský spolek, zneužívající svého dominantního postavení, což nelze označit jinak než selhání. Za úspěch považujeme například zavedení povinného letního monitoringu míry napadení včelstev kleštíkem včelím. Mnoho českých včelařů však tuto již dva roky platící změnu zatím ještě nezaznamenalo a tento monitoring vůbec neprovádí. Právě na základě tohoto monitoringu a pozorování výskytu virových onemocnění ve včelstvech jsme včelaře upozornili na vznik možných problémů již v první polovině června loňského roku. Na možné zvýšené riziko úhynů včelstev jsme rovněž upozorňovali na podzim roku 2019.

Součástí zmíněné metodiky jsou i veterinární léčivé prostředky, u kterých je již řadu let prokázána rezistence. Pro tlumení zmíněného parazita jsou tedy neúčinné. Přesto na ně stát poskytuje dotace a mnoho včelařů je v dobré víře stále používá. Rovněž slepě věří a spoléhá na výsledky výše zmíněného zimního monitoringu.

Kancelář PSNV